

Sygn. akt III APa 6/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Ireneusz Lejczak SSA Grażyna Szyburska-Walczak (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Izbie Skarbowej we W.

o uznanie niedopełnienia procedury opiniowania okresowego

na skutek apelacji M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

we W.

z dnia 25 października 2012 r. sygn. akt V P 33/12

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

W odwołaniu z dnia 28 kwietnia 2011r. skierowanym przeciwko Izbie Skarbowej we W. M. K. domagał się uznania niedopełnienia procedury opiniowania okresowego oraz sporządzenia przez przełożonego opinii zgodnie z prawem. W uzasadnieniu podniósł, że w ramach przeprowadzania ocen okresowych służby cywilnej, p.o. Dyrektora Izby Skarbowej, E. K. zaniechała przed wręczeniem powodowi arkusza oceny, przeprowadzenia z nim, wymaganej przepisami wykonawczymi do ustawy o służbie cywilnej, rozmowy. Nadto kwestionował uzasadnienia przyznanych ocen cząstkowych.

Strona pozwana wniosła o oddalenie odwołania wywodząc, że ocena okresowa M. K. przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi przepisami i dochowaniem trybu przewidzianego zarówno przepisami ustawy o służbie cywilnej i przepisami wykonawczymi, jak i aktami prawa wewnętrznego o charakterze instrukcji. Wbrew twierdzeniom odwołującego się, E. K. przeprowadziła z ocenianym rozmowę w dniu 23 marca 2011 r. z zachowaniem wymogów ustawowych, przedstawiając w jej trakcie uzasadnienie ocen częściowych i oceny ogólnej oraz umożliwiając odniesienie się do argumentacji oceniającego. Nie ma przeszkód prawnych, aby rozmowa odbyła się w tym samym dniu co dokonanie oceny a także by oceniający przygotował się do rozmowy przez sporządzenie na piśmie projektu oceny. Strona pozwana powoływała się także na sytuacje, w których przeprowadzona z ocenianymi rozmowa skutkowałą zmianą treści wcześniej przygotowanego projektu i wskazywała na odosobnione stanowisko powoda, który jako jedyny pracownik Izby Skarbowej kwestionował tryb dokonania oceny.

Wyrokiem z dnia 25 października 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo M. K..

Sąd ten ustalił, że M. K. zatrudniony był w Izbie Skarbowej we W. od dnia 4 maja 2000 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony, na stanowisku starszego specjalisty. Był pracownikiem sumiennym, obowiązkowym, dyspozycyjnym i punktualnym. Prezentował odmienne od przełożonego stanowisko w przedmiocie interpretacji przepisów o ochronie przeciwpożarowej i ochronie informacji niejawnych, które, wbrew stanowisku przełożonej, przedstawiał w pismach kierowanych do nadzorowanych jednostek. Wobec wejścia w życie przepisów ustawy o służbie cywilnej, strona pozwana opracowała, obowiązującą od 1 kwietnia 2010r., Instrukcję I-009/1 oceny pracowników, która uszczegółowiła proces oceniania pracowników/ urzędników służby cywilnej. Przed dokonaniem oceny ustalano w odniesieniu do każdej osoby obligatoryjne i fakultatywne kryteria oceny, z którymi zapoznawany był pracownik. Pracownik dokonywał ponadto samooceny korzystając z odpowiedniego formularza. Po zapoznaniu się z samooceną pracownika przełożony wyznaczał termin rozmowy z ocenianym, po której wystawiana była ostateczna ocena. W praktyce, w większości przypadków pracownik otrzymywał ostateczną ocenę tuż po rozmowie, w trakcie której mógł przedstawiać argumentację, iż zasługuje na ocenę wyższą niż proponowana. Spośród 15 pracowników Izby Skarbowej i 22 naczelników podległych urzędów skarbowych, ocenianych przez E. K. – p.o. Dyrektora Izby Skarbowej, skutecznie przedstawił argumenty w toku rozmowy Naczelnik Urzędu Skarbowego W. i w odniesieniu do jego osoby zmienione zostały trzy spośród pięciu ocen częściowych. Odbyło się to w ten sposób, że E. K., korzystając z pomocy pracownika kadr zmieniła wcześniej przygotowane oceny i wręczyła arkusz uwzględniający zmiany. E. K. przeprowadzała rozmowy w swoim gabinecie, bez udziału osób trzecich, mając przygotowane niepodpisane arkusze ocen i materiały pomocnicze. Przeciętnie rozmowa taka trwała około 1,5 godziny. Pracownicy, w tym M. K., zapoznani byli z zasadami i procedurą dokonywania ocen okresowych w trakcie odpowiednich szkoleń, odpowiednie informacje umieszczone były także w 2009 r. na stronach wewnętrznej sieci - intranetu. Poinformowani byli, że ocena „3 - na poziomie oczekiwań” oznacza wykonywanie obowiązków na danym stanowisku pracy. W dniu 26 sierpnia 2009r. M. K. zapoznany został przez ówczesnego przełożonego, J. D. z obligatoryjnymi i fakultatywnymi kryteriami oceny, a w dniu 25 lutego 2011r. dokonał samooceny, wystawiając sobie noty - na poziomie oczekiwań, w odniesieniu do każdego z przyjętych kryteriów. W dniu 23 marca 2011 r. E. K., mając przygotowany nie opatrzony podpisem arkusz oceny, przeprowadziła rozmowę z powodem, uzasadniając oceny częściowe i ocenę końcową.

Nie uwzględniając argumentacji M. K. odnośnie podwyższenia ocen częściowych dotyczących rzetelności i terminowości oraz umiejętności współpracy, określonych na 2 punkty (poniżej oczekiwań) podpisała arkusz oceny a następnie podpisał go M. K.. Łączna ocena wyniosła 2,7 pkt i mieściła się w kategorii „na poziomie oczekiwań” oznaczając ogólną ocenę pozytywną.

Powód wniósł sprzeciw od oceny okresowej zarzucając sprzeczność z § 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej, krzywdzące uzasadnienia ocen częściowych. Nie zgodził się z treścią podsumowania oceny okresowej i wnioskami dotyczącymi indywidualnego programu rozwoju zawodowego. Sprzeciw nie został uwzględniony. Pismem z 21 kwietnia 2011 r. umowa o pracę z powodem została rozwiązana z zachowaniem 3-miesięcznego okresu

wypowiedzenia. Jako przyczynę wskazano podejmowanie przez powoda działań z przekroczeniem posiadanych uprawnień i upoważnienia udzielanego przez Dyrektora Izby Skarbowej we W..

M. K. jest emerytem wojskowym, od 1 sierpnia 2011 r. jest zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu jako pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, zaznaczając, że treścią żądania nie była zmiana oceny okresowej, ale uznanie niedopełnienia procedury opiniowania okresowego. Sąd powołał się na przepis art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej wprowadzający obowiązek podlegania ocenie okresowej bezpośredniego przełożonego dla urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej zatrudnionych na czas nieokreślony. Sąd przywołał także treść przepisu § 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej, zwracając uwagę, że uregulowania ujęte w rozporządzeniu powtórzone zostały w instrukcji wewnętrznej, która dodatkowo wskazała, że przedmiotem rozmowy mają być także treści zawarte w samoocenie.

Z zeznań świadków: A. M., J. G. (1) oraz zeznań E. K., wywiódł Sąd wnioski, że rozmowy z ocenianymi były nieodzownym i respektowanym przez stronę pozwaną elementem procesu oceny. Z faktu, że E. K. miała w trakcie rozmowy niepodpisany, ale wypełniony arkusz oceny nie można wyprowadzić wniosku, że rozmowa nie miała żadnego wpływu na końcową ocenę pracownika, przeciwnie rozmowa taka mogła doprowadzić do zmiany proponowanych ocen. Sam arkusz oceny, podpisany przez ocenianego i oceniającego, zawiera rubrykę dotyczącą daty przeprowadzonej rozmowy. Rubryka ta została wypełniona poprzez wpisanie daty 23 marca 2011 r. Zdaniem sądu I instancji nie można przypuszczać, aby powód jako skrupulatny, sumienny i doświadczony pracownik poświadczył nieprawdę. Oceniając zeznania świadka J. O. (1), zeznającej, że w jej przypadku rozmowa się nie odbyła, Sąd zauważył, że oceny świadka dokonywała inna osoba – G. C.. Zeznanie nie może więc stanowić dowodu na okoliczność, że E. K. nie przeprowadziła rozmowy z odwołującym się.

Nie jest istotna dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, że Dyrektor Izby Skarbowej nie wysłuchał powoda przed rozstrzygnięciem sprzeciwu, ustawa o służbie cywilnej nie nakłada bowiem takiego obowiązku. Wynika on wprawdzie z instrukcji wewnętrznej, ale celem takiego wysłuchania jest zapoznanie się ze stanowiskami stron, co do oceny okresowej. W rozpoznawanej sprawie konieczność wysłuchania nie zachodziła, bowiem oceny dokonywała p.o. Dyrektora I., która знаła powody oceny i argumentację składającego sprzeciw.

Od powyższego wyroku wniósł apelację M. K. zaskarżając go w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania przez pominięcie „wniosków dowodowych oraz części zeznań świadków J. G. (2), A. M., L. S. i J. O. (2) oraz całości zeznań świadka M. W., a tym samym błąd w ustaleniach faktycznych, przez co uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie”. Zarzucał także naruszenie art. 233 § 1 i art. 328 § 2 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego oraz naruszenie prawa materialnego - § 9 i 11 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009 r. przez przyjęcie, że istnieje możliwość sporządzenia oceny okresowej na piśmie przed przeprowadzeniem rozmowy. Apelujący domagał się zmiany wyroku przez uznanie niedopełnienia procedury przeprowadzenia oceny okresowej.

Strona pozwana wnosila o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 – 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.) M. K., będący pracownikiem służby cywilnej w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy, zatrudnionym przez Izbę Skarbową we W., podlegał co 24 miesiące ocenie okresowej, dokonywanej przez Dyrektora I.. Ocena ta dotyczyła wykonywania

przez członka korpusu służby cywilnej obowiązków wynikających z opisu zajmowanego przez niego stanowiska pracy. Ocenę okresową sporządza się na piśmie i niezwłocznie zapoznaje z nią ocenionego członka korpusu służby cywilnej.

Warunki i sposób przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej, w tym kryteria: obowiązkowe i do wyboru, wzór arkusza, skalę ocen i tryb sporządzanej przez bezpośredniego przełożonego oceny okresowej, określa wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 82 ustawy Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej (Dz. U. Nr 74, poz. 633). Z kryteriami oceny i terminem sporządzenia oceny na piśmie oceniany jest zaznajamiany, co potwierdza własnoręcznym podpisem. Istotnym elementem procesu oceny jest, mające obligatoryjny charakter, przeprowadzenie przez oceniającego z ocenianym przed sporządzeniem oceny na piśmie rozmowy, podczas której oceniający omawia główne obowiązki wykonywane przez ocenianego w okresie, w którym podlegał ocenie, oraz sposób ich realizacji, z uwzględnieniem spełniania przez ocenianego ustalonych kryteriów oceny, trudności napotykanego przez ocenianego w trakcie realizacji zadań i kierunki dalszego rozwoju zawodowego i potrzeby szkoleniowe ocenianego (§ 9 rozporządzenia).

Sporządzenie oceny na piśmie polega na przyznaniu ocen częściowych, uzasadnienia tych ocen w razie przyznania ocen: poniżej oczekiwań, znacznie poniżej oczekiwań i znacznie powyżej oczekiwań, wyliczenie średniej arytmetycznej z ocen częściowych w celu ustalenia ogólnego poziomu spełniania kryteriów oceny, przyznaniu oceny (pozytywnej lub negatywnej) oraz wpisaniu do arkusza wniosków dotyczących indywidualnego programu rozwoju zawodowego ocenianego (§ 11 ust.1 pkt 1-6). Zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia sporządzając ocenę na piśmie, oceniający bierze pod uwagę wnioski z rozmowy.

Z powyższych przepisów wynika określona kolejność czynności przeprowadzanych przez oceniającego – a zaburzenie tej kolejności było istotą zarzutów formułowanych w toku procesu przez M. K..

Przepisy art. 83 ust. 1-5 ustawy przewidują, że od oceny okresowej służy, w terminie 7 dni od dnia zapoznania się z oceną, sprzeciw do dyrektora generalnego urzędu, który winien być rozpatrzony w terminie 14 dni a w razie nierozpatrzenia sprzeciwu w terminie albo nieuwzględnienia sprzeciwu od oceny okresowej, członek korpusu służby cywilnej może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji albo od dnia upływu terminu, o którym mowa do rozpatrzenia sprzeciwu, odwołać się do sądu pracy.

Sprzeciw przysługuje zatem od oceny okresowej zawierającej oceny częściowe, ocenę końcową i wnioski dotyczące indywidualnego programu rozwoju zawodowego. Nieuwzględnienie sprzeciwu może skutkować przeniesieniem sporu co do oceny na drogę sądową. Nie można jednak – w ocenie Sądu Apelacyjnego – interpretować art. 82 ust. 1 i art. 82 ust. 5 w ten sposób, aby uznać, że odwołując się do sądu pracy, oceniany może kwestionować również tryb sporządzania oceny. Wymienione przepisy mają charakter wyjątkowy, poddają bowiem ocenę końcową możliwości weryfikacji w toku postępowania sądowego. Nie mogą jednak być w związku z tym interpretowane rozszerzająco i to tak dalece, aby sąd powszechny nie wypowiadając się co do samej oceny, mógł orzec o ewentualnej wadliwości trybu jej dokonania. M. K. nie kwestionował ostatecznie oceny, w jej znaczeniu nadanym przepisem § 11 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, ale jedynie tryb jej sporządzenia. Takie żądanie było niezasadne z uwagi na przedmiot poddany kognicji sądu. Nie może tu także być mowy w ustaleniu przez sąd istnienia stosunku prawnego lub prawa w rozumieniu art. 189 kpc.

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny uznał, że sąd I instancji prawidłowo ustalił w sprawie stan faktyczny i przy jego konstruowaniu nie naruszył granic zakreślonych w art. 233 § 1 kpc. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonania sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego

rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (taką tezę, w pełni akceptowaną przez Sąd Apelacyjny zawiera np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 12 października 2012 r. sygn. akt I A Ca 209/12). W rozpoznawanej sprawie sąd I instancji, wbrew twierdzeniom apelacji, nie pominął wniosków dowodowych apelującego, ale dokonał odmiennej od apelującego oceny tych dowodów. Apelujący nie wykazał natomiast aby w toku tej oceny Sąd Okręgowy we Wrocławiu naruszył zasady logicznego rozumowania. Sąd ten ustalił fakty, które uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, i przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, co czyni niezasadnymi zarzuty naruszenia prawa procesowego wskazane w apelacji.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznał apelację za niezasadną i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu podyktowane było treścią art. 98 kpc oraz § 11 ust. 1 pkt 3 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

R.S.